

National-Cultural Study of the Symbolism of Ornithonyms in Russian and Persian Languages; Resource for Historical Analysis and Worldview of the Peoples of Iran and Russia

Sevinj Mehdikhanli¹, Sedighe Khazaie²

1. Assistant Professor, Department of Russian Language, Faculty of Humanities, University of Guilan, Rasht, Iran.

Email: smehdikhanli@guilan.ac.ir

2. Corresponding Author, Ph.D. in Russian language, lecturer of the Russian language department, Faculty of Humanities, University of Guilan, Rasht, Iran.. Email: khazaiesedighe08@gmail.com

Article Info

Article Type:
Research Article

Article History:

Received:
24, November, 2024

In Revised Form:
2, March, 2025

Accepted:
13, April, 2025

Published Online:
20, September, 2025

Keywords:
ornithonym, birds,
Russian language,
Persian language,
cultural studies,
symbolology.

Abstract

Knowledge of the concept of symbols, which has its roots in the cultural aspect of the language, is especially important when studying the language. In the process of teaching a foreign language, it is necessary that those working in this field consider themselves obliged, in addition to strengthening the grammatical aspects of the language, to value knowledge of the culture of the language being studied and to include it in the educational content. Thus, symbols are included in the content of education as part of culture and ultimately lead to a correct understanding of national-cultural texts. Given the importance of cultural aspects in teaching foreign languages and considering literature, we find that symbols and symbolism are of particular importance in the educational process, since when studying a foreign language and the literature of that country, it is necessary for the reader to be aware of the meanings hidden in the heart of the symbols. Ornithonyms are one of the areas of symbols and symbolism in popular culture and literature of each nation, and until now, no comparative studies have been conducted in this area in Russian and Persian. The authors of this study, using the library collection method, as well as the method of analyzing questionnaire data, and with the aim of obtaining the differences and similarities of the symbol of birds in the specified languages, when developing a questionnaire to measure the level of knowledge of Russian bachelor students about the symbol of ornithonyms, investigated the issue and after a comparative review and analysis of the questionnaire data, by clarifying the similarities and differences of the symbolism of birds in Russian and Persian, help Russian students and translators to correctly convey to the audience the concept of bird symbolism when translating cultural and literary texts. Therefore, at the bachelor's level in Russian, it is necessary to include the concept of bird symbolism in educational content of such course units as "Russian idioms and proverbs", "Cultural and literary influences of Iran on Russia", "Translation of texts" and "Regional studies".

Cite this The Author(s): Mehdikhanli, S., Khazaie, S., (2025): National-cultural study of the symbolism of ornithonyms in Russian and Persian languages; Resource for historical analysis and worldview of the peoples of Iran and Russia; Journal of Language Researches, No. 1, Vol.16, Serial No. 30, Spring & Summer - (229-50)

DOI: [10.22059/jolr.2025.385782.666904](https://doi.org/10.22059/jolr.2025.385782.666904).

Publisher: University of Tehran Press.

https://jolr.ut.ac.ir/article_101439.html?lang=en

1. Introduction

Every nation at any point in time has symbols that if we remove the symbol and its meaning, that society will surely die. From a national-cultural point of view, Ornithonyms (names of birds) play an important role in a person's language and linguistic knowledge, and their use in literary works, proverbs, anecdotes and legends of the Russian and Iranian nations proves this. The study of Ornithonyms is important from the national-cultural dimension, because these units are special evidence of the identity of that nation and are a real reflection of their mentality. In addition, their correct understanding can be the key to a fruitful process of intercultural communication, because communication parties often guess the meaning and equivalent meaning of proverbs based on examples from their native language. It should be kept in mind that the name of each bird does not have the same place in the mind of a particular cultural-linguistic society, because the general features of the function of Ornithonyms in Russian and Persian languages are related to the national-cultural features of words, socio-historical and cultural traditions, characteristic of mythological ideas, thoughts. It depends on religion and other factors. Ornithonyms depict an important part of the worldview of every nation, which is reflected in this research through the semantics of bird names, the linguistic worldview of the people of Russia and Iran.

2. Literature Review

As we explain in detail in the article, in each of the Russian and Persian languages, separate research has been done on the subject of bird symbols. But so far, not even a single comparative scientific study has been conducted on the investigation of ornithonyms as an independent category in Russian and Persian languages. For the first time, this article examines the cultural-linguistic features of ornithonyms, which express the worldview of the people of Russia and Iran.

3. Materials and Methods

Symbols in the culture, literature and popular poetry of every nation is one of the subsets of culture. However, no research has been done on the symbol of birds in Russian and Persian languages. The authors of this research, using the method of library collection as well as the method of analyzing questionnaire data, while designing a questionnaire in order to measure the level of knowledge of Russian language undergraduate students about the concept of the symbol of ornithonyms, the symbol of a number of birds in the mentioned languages were studied in the library and compared. data and finally by analyzing the data of the questionnaire to help the students and translators of the Russian language to the similarities and differences in bird symbology in Persian and Russian languages they succeed in presenting the correct meaning of the symbol of birds to the audience during the translation of cultural and literary texts.

4. Discussions and conclusion

Symbol is one of the common terms in the field of human sciences, which is considered as a fundamental concept in the analysis of anthropology, psychoanalysis, hermeneutics and literature (Algune Junghani, 2016:1). In all ages, humans have always observed the behavior of birds and animals and compared their negative and positive characteristics with themselves. But more than other animals, it has turned to the symbol of birds, because the amazing and magical ability of flying in birds, which was itself arousing curiosity and superstition, was strengthened due to the remoteness of birds (Kravtsov et al., 1887: 20). All these observations and comparisons were reflected in the vocabulary of languages. With the passage of time, naming followed by terms emerged that expressed the type of animals, birds and insects. The term "ornitonym" is also one of these terms. "Ornithonym" is a Greek word and consists of two words "ornis (ornitos)" meaning bird and "onima" meaning name. This term is used to name, show individual characteristics and recognize the desired bird among other birds (Simakova, 2003: 11). Ornithonyms are widely used in scientific, artistic and vernacular language due to their distinguishing feature and special flavor of diverse lexical style. It should be kept in mind

that the name of each bird does not have the same place in the mind of a particular cultural-linguistic society, because the general features of the function of ornithonyms in Russian and Persian languages are related to the national-cultural features of words, socio-historical and cultural traditions, characteristic of mythological ideas, thoughts. It depends on religion and other factors. The lexical-semantic and thematic set of ornithonyms in Russian and Persian languages reflects both the common meaning and concept as well as the specific meaning and concept. In this section, taking into account the national-cultural characteristics reflected in folklore and the world of proverbs, the symbols of a number of ornithonyms in Russian and Persian languages are studied, and all analyzes are presented in the form of questionnaire tables, answers and extracted graphs, as well as other we have provided comparative tables. As mentioned above, so far not a single comparative scientific study has been conducted on the investigation of ornithonyms as an independent category in Russian and Persian languages. For this reason, the authors of the research answer the following questions by comparing this issue:

- 1 .There is a difference or similarity in the symbology concepts of birds in Russian and Persian languages;
- 2 .To what extent Russian language undergraduate students are aware of the concept of bird symbols in Russian and Persian languages;
- 3 .The concept of the symbol of each bird has only positive aspects or it can simultaneously express a positive and negative concept;
- 4 .The concept of the symbol of birds in each language expresses what characteristic and character;
- 5 .The empty space of cultural concepts, including the topic of symbology, is felt in the educational content of second language learning.

The name and symbol of each of the ornithonyms has evoked its own concept, embodiment and association in the minds of the speakers of Russian and Persian languages and has been realized in the form of a special image in the worldview and national-local belief of Peoples of Russia and Iran. Systematizing the knowledge related to the role of ornithonyms in the formation and evolution of the culture and spiritual heritage of each nation has a decisive contribution to the theory of the interaction of language and spiritual culture. On the other hand, the ornithonyms in Russian and Iranian culture, in addition to similarities, contain differences, through these differences, the way of thinking specific to each of these two nations can be better understood. The way of thinking specific to each nation that needs education, explanation and interpretation and plays an important role in the dialogue between civilizations and effective bilateral interactions. After analyzing the answers given to the first part of the research questionnaire (symbols of birds in Persian), it was found that students have an average understanding of the concept of bird symbols in Persian compared to the symbols in Iranian culture, literature and literature. Of course, in the case of birds such as swallows, roosters, eagles, and owls, the number of "I don't know" answers, which are respectively 7, 11, 14, and 32, shows a low level of knowledge in this regard. Further, considering the answers to the second part of the questionnaire (the symbol of birds in the Russian language) with the same statistical population, the high percentage of the answer "I don't know" shows that the undergraduate students of the Russian language have minimal knowledge about the symbol of birds in the culture, literature and history of the language they are studying. Therefore, it is necessary to compensate for this lack of knowledge about the culture and literature related to the history and language in the educational content of such units as "Russian phraseological unit", "Cultural and literary influence of Iran on Russia", "Translation of texts" and "regional studies" for the teaching of Russian language at undergraduate level.

بررسی ملی - فرهنگی نماد اورنیتونیم‌ها در زبان‌های روسی و فارسی؛ دستمایه واکاوی

تاریخی و جهان‌بینی مردمان ایران و روسیه

سوینج مهدیکhanلی^۱، صدیقه خزائی^۲

smehdikhani@guilan.ac.ir

khazaiesedighe08@gmail.com

۱. گروه آموزشی زبان روسی، دانشگاه گیلان، گیلان، ایران، رایانامه:

۲. نویسنده مسئول، گروه آموزشی زبان روسی، دانشگاه گیلان، گیلان، ایران، رایانامه:

چکیده

اطلاعات مقاله

آگاهی از مفهوم نمادها که ریشه در جنبه فرهنگ‌شناسی زبان دارد در هنگام یادگیری زبان از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. به همین دلیل در فرآیند آموزش زبان خارجی لازم است که دست‌اندرکاران این حوزه خود را مکلف بدانند تا علاوه بر تقویت جنبه‌های دستوری زبان، شناخت فرهنگ زبان مورد یادگیری را نیز ارزشمند شمرده و موضوعات فرهنگی و ادبی دربردارنده نماد و نمادشناسی را نیز در محتوای آموزشی بگنجانند. بدین ترتیب، نمادها به‌عنوان بخشی از فرهنگ در محتوای آموزشی گنجانده شده و در نهایت به فهم صحیح متون ملی و فرهنگی می‌انجامد. با در نظر گرفتن اهمیت جنبه‌های فرهنگ‌شناسی در آموزش زبان‌های خارجی و نگاهی به ادبیات و فرهنگ عامه درمی‌یابیم که نمادها و نمادشناسی در فرآیند آموزش از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است، چرا که هنگام یادگیری زبان خارجی و ادبیات یک کشور لازم است تا خواننده از معانی نهفته در دل نمادها آگاهی داشته باشد. اورنیتونیم‌ها یکی از حوزه‌های نمادشناسی در فرهنگ عامه، ادبیات و شعر هر ملت است که تاکنون در زبان‌های روسی و فارسی هیچ پژوهش مقایسه‌ای در این خصوص انجام نشده است. نویسندگان این تحقیق با استفاده از روش گردآوری کتابخانه‌ای و همچنین روش تحلیل داده‌های پرسش‌نامه و با هدف دستیابی به تفاوت‌ها و شباهت‌های نماد پرندگان در زبان‌های نامبرده، ضمن طرح پرسشنامه‌ای به منظور سنجش میزان آگاهی دانشجویان مقطع کارشناسی زبان روسی از نماد اورنیتونیم‌ها، به بررسی موضوع پرداخته و پس از بررسی مقایسه‌ای و تحلیل داده‌های پرسشنامه با تبیین شباهت‌ها و تفاوت‌های نمادشناسی پرندگان در زبان‌های روسی و فارسی به دانشجویان و مترجمان زبان روسی کمک می‌کنند تا هنگام ترجمه متون فرهنگی و ادبی به درستی مفهوم نماد پرندگان را به مخاطب منتقل کنند. بنابراین، با توجه به اهمیت موضوع لازم است که آشنایی با مفهوم نمادها در محتوای آموزشی دروسی مانند «اصطلاحات و ضرب‌المثل‌های روسی»، «تأثیرات فرهنگی - ادبی ایران بر روسیه»، «ترجمه متون» و «کشورشناسی» مقطع کارشناسی آموزش زبان روسی گنجانده شود.

نوع مقاله:

علمی - پژوهشی

تاریخ دریافت:

۱۴۰۳/۰۹/۰۴

تاریخ بازنگری:

۱۴۰۳/۱۲/۱۲

تاریخ پذیرش:

۱۴۰۴/۰۱/۲۵

تاریخ انتشار:

۱۴۰۴/۰۶/۳۰

واژه‌های کلیدی:

اورنیتونیم، پرندگان، زبان روسی، زبان فارسی، فرهنگ‌شناسی، نمادشناسی

استناد: مهدیکhanلی، سوینج، خزائی، صدیقه؛ (۱۴۰۴): بررسی ملی - فرهنگی نماد اورنیتونیم‌ها در زبان‌های روسی و فارسی؛ دستمایه واکاوی تاریخی و جهان‌بینی مردمان ایران و روسیه: پژوهش‌های زبانی، سال ۱۶، شماره ۱، بهار و تابستان، پیاپی ۳۰ - (۲۳۹-۲۵۰)
DOI: 10.22059/jolr.2024.380976.666895.

ناشر: مؤسسه انتشارات دانشگاه تهران

https://jolr.ut.ac.ir/article_101439.html?lang=en

۱. مقدمه

هر ملتی در هر مقطع زمانی دارای نمادهایی است که اگر نماد و مفهومش را سلب کنیم بی شک آن اجتماع حیات خود را از دست خواهد داد. اورنیتونیم‌ها (نام پرندگان) از منظر ملی - فرهنگی نقش مهمی در معرفت زبانی فردی ایفا می‌کند که استفاده آن‌ها در آثار ادبی، ضرب المثل‌ها، حکایات و افسانه‌های ملت‌های روسیه و ایران موید این واقعیت است. بررسی اورنیتونیم‌ها از جنبه ملی - فرهنگی حائز اهمیت است، چرا که این واحدها گواه ویژه بر هویت آن ملت بوده و بازتاب واقعی ذهنیت آنهاست. علاوه بر این، درک صحیح آنها می‌تواند کلیدی برای فرآیند پربار ارتباط بین فرهنگی باشد، زیرا طرفین ارتباط، اغلب، مفهوم هر نماد را بر اساس مثال‌هایی از زبان مادری خود حدس می‌زنند. باید در نظر داشت که نام هر پرنده در ذهن جامعه فرهنگی - زبانی خاص از جایگاه یکسان برخوردار نیست، زیرا عملکرد اورنیتونیم‌ها در زبان‌های روسی و فارسی به ویژگی‌های ملی - فرهنگی واژگان، سنت‌های اجتماعی - تاریخی و فرهنگی، مشخصه تصورات اسطوره‌ای، اندیشه‌های دینی و دیگر عوامل بستگی دارد. در این پژوهش به واسطه معاشناسی نماد اورنیتونیم‌ها جهان‌بینی زبانی مردمان روسیه و ایران انعکاس می‌یابد.

۲. پیشینه پژوهش

در زبان روسی بولاخوفسکی سهم مهمی در بررسی نام‌های اسلاوی پرندگان دارد. زبان‌شناسان روس با آغاز نیمه دوم قرن بیستم فعالانه به تحقیق و بررسی نام پرندگان پرداختند. نیرناوا (۲۰۰۰) برای اولین بار تحلیل جامع نام پرندگان را از منظر معنایی - دستوری انجام داد. آدیلاوا، کازلوا، اسالاگوب و دیگران نام پرندگان را از جنبه‌های معنایی مورد بررسی و پژوهش قرار داده‌اند. اورنیتونیم‌ها در زبان روسی همچنین موضوع مطالعه پژوهشگرانی چون گیناتولین (۱۹۷۳)، مایسیووا (۱۹۷۴)، دیمیتریوا (۲۰۱۰) قرار گرفته است. لوینا (۱۹۷۴) و لیسوا (۲۰۰۲) نیز پژوهش‌های ارزشمندی در زمینه نام پرندگان به منظور شناخت و آگاهی از فرهنگ ملی روسی و ریزگوش‌ها انجام داده‌اند. اخیراً پژوهش‌های پرباری در باب بررسی مقایسه‌ای نام پرندگان در زبان روسی با زبان‌های غیراسلاوی از جمله، زبان فرانسوی (سیماکوا ۲۰۰۴)، زبان انگلیسی (گستینا ۲۰۰۴)، روسی - انگلیسی - فرانسه (ساونکا ۲۰۱۰)، روسی - انگلیسی - ترکیه‌ای (پیمناوا ۲۰۰۲) و غیره انجام شده است. ویژگی‌های ملی - فرهنگی نام پرندگان در مقایسه با زبان‌های انگلیسی، فرانسوی، اسپانیایی و دیگر زبان‌ها در کارهای علمی اینچینا، کیندرا، کیپریانوا، ماسکالینکا، کوتیوا و دیگران نمود پیدا می‌کند. در آثار ادبی زبان فارسی مقالاتی در رابطه با موضوع نماد و نمادشناسی پرندگان صورت گرفته است؛ از جمله، غلامحسینی و دیگران (۱۳۹۵)، محمودی و الیاسی (۱۳۹۶)، نارانی و دیگران (۱۳۹۴)، آرمان و دیگران (۱۳۹۸)، پارسانسب و معنوی (۱۳۹۲)، افضل‌طوسی و جلالیان‌فرد (۱۳۹۷)، رضا صرفی (۱۳۸۶)، نجفی و دیگران (۱۳۹۸)، امینی‌لاری و محمودی (۱۳۸۸). اما تاکنون حتی یک پژوهش

علمی - مقایسه‌ای در باب بررسی اورنیتونیم‌ها به‌عنوان مقوله‌ای مستقل در زبان‌های روسی و فارسی انجام نشده است. در این مقاله برای اولین بار به بررسی ویژگی‌های فرهنگی - زبانی اورنیتونیم‌ها پرداخته شده که بیانگر جهان‌بینی مردمان روسیه و ایران است.

۳. مبانی نظری

بشر در تمام اعصار همواره رفتار پرندگان و حیوانات را مشاهده کرده و ویژگی‌های منفی و مثبت آنها را با خود مقایسه می‌کرده است. اما بیش از سایر حیوانات به نماد پرندگان روی آورده است، چرا که توانایی اعجاب‌انگیز پرواز در پرندگان که خود برانگیزاننده کنجکاو و خرافه بود به دلیل دور از دسترس بودن پرنده قوت می‌گرفت. تمامی این مشاهدات و مقایسه‌ها در گنجینه واژگان انعکاس یافت. با گذشت زمان اصطلاحاتی پدید آمد که بیانگر نوع حیوانات، پرندگان و حشرات بود. اصطلاح «اورنیتونیم» نیز یکی از همین اصطلاحات است. «اورنیتونیم واژه‌ای یونانی و از دو واژه «ornis (ornitos)» به معنای پرنده و «onima» در معنای نام و اسم تشکیل شده است. این اصطلاح برای نامیدن و شناخت پرنده مورد نظر در میان سایر پرندگان به کار می‌رود.» (سیماکو، ۲۰۰۳: ۱۱). مجموعه واژگانی - معنایی «اورنیتونیم» در همه زبان‌ها وجود دارد و بسامد بالایی از آن‌ها جزو واژگان فعال بوده که نقش مهم پرندگان در دنیای انسان‌ها را خاطرنشان می‌سازد. «اورنیتونیم» یا به بیان دیگر «نام پرندگان» به‌واسطه خصوصیت متمایز کننده و سبک واژگانی متنوع، استفاده گسترده‌ای در زبان علمی، هنری و همچنین زبان کوچه بازار دارد. باید در نظر داشت که نام هر پرنده در ذهن جامعه فرهنگی - زبانی خاص از جایگاه یکسان برخوردار نیست، زیرا ویژگی‌های کلی عملکرد اورنیتونیم‌ها در زبان‌های روسی و فارسی به ویژگی‌های ملی - فرهنگی واژگان، سنت‌های اجتماعی - تاریخی و فرهنگی، مشخصه تصورات اسطوره‌ای، اندیشه‌های دینی و دیگر عوامل بستگی دارد. چنانکه تلیا (۱۹۹۶) بیان می‌کند پیوند زبان با فرهنگ ملی به‌واسطه دلالت ملی - فرهنگی به‌عنوان جنبه تفسیری یا تصویری در گفتارهای فرهنگی تحقق می‌یابد. طبق پژوهش‌های علمی، سرچشمه دلالت‌های ملی - فرهنگی عبارتند از:

- (۱) «واحد‌های زبانی بدون معادل؛ واحدهایی بدون تطابق معنایی در زبان‌های دیگر یا دیگر لهجه‌ها و بیان‌کننده پدیده‌های خاص در فرهنگی خاص» (ورشاکین و کاستاماروف، ۱۹۷۶: ۷۱)؛
- (۲) «واحد‌های زبانی مرتبط با اساطیر و همچنین اشکال مختلف آیین و رسوم موجود در فرهنگ (افسانه‌ها، آداب و رسوم و باورها) و تثبیت شده ضرب المثل‌ها و حکایت‌های تمثیلی. بنای این واحد‌های زبانی معمولاً بر اسطوره نهاده شده است (شخصیت‌های اسطوره‌ای برجسته یا موقعیت‌هایی که از اسطوره‌ای به اسطوره دیگر گذر می‌کنند) و یا کهن‌الگوهای اسطوره‌ای (تصویر ماندگار و ریشه دوانده در شالوده اسطوره که همواره در شناخت فردی پدیدار شده و در بطن فرهنگ مردمان راه یافته است)» (ماسلووا، ۲۰۰۱: ۳۸)؛

۳) امثال و حکم (ضرب المثل‌ها، مثل‌ها)؛

۴) سمبل‌ها، آئین‌ها؛

۵) نمادهای دربردارنده اطلاعات پایه در خصوص ارتباط واژگان با فرهنگ.

در فرهنگ و ادب فارسی نیز به جرأت می‌توان گفت که هیچ حیوانی به اندازه مرغ و پرندگان در فرهنگ و هنر ایران رخنه نکرده است؛ به طوریکه پرنده را نماد آزادی و رهایی از ظلم ظالمان به شمار می‌آورند. (تناولی، ۱۳۹۳). در ایران باستان پرندگان مظهر ابر و قطرات باران بودند و یکی از مفاهیم نمادین پرندگان که همیشه به آن پرداخته شده مفهوم روح و جان است (صباغ‌پور و شایسته‌فر، ۱۳۸۸).

۴. روش‌شناسی

نویسندگان این تحقیق با استفاده از روش گردآوری کتابخانه‌ای و همچنین روش تحلیل داده‌های پرسش‌نامه، ضمن طرح پرسشنامه‌ای به سنجش میزان آگاهی دانشجویان مقطع کارشناسی زبان روسی از مفهوم نماد اورنیتونیم‌ها پرداخته، نماد تعدادی از پرندگان را در زبان‌های ذکر شده مورد مطالعه قرار داده و در نهایت با تحلیل داده‌های پرسش‌نامه، با تبیین شباهت‌ها و تفاوت‌های موجود در نمادشناسی پرندگان در این دو زبان به دانشجویان و مترجمان زبان روسی کمک می‌کنند تا هنگام ترجمه متون فرهنگی و ادبی موفق به ارائه درست مفهوم نماد پرندگان به مخاطب شوند. نگارندگان این پژوهش از طریق روش‌های ذکر شده به سؤالات زیر پاسخ می‌دهند:

۱. آیا تفاوت و یا شباهتی در مفاهیم نمادشناسی پرندگان در زبان‌های روسی و فارسی وجود دارد؟

۲. دانشجویان مقطع کارشناسی زبان روسی تا چه اندازه از مفهوم نماد پرندگان در زبان‌های روسی و فارسی آگاهی دارند؟

۳. مفهوم نماد هر پرنده فقط دارای جنبه‌های مثبت است یا همزمان می‌تواند بیانگر مفهوم مثبت و منفی باشد؟

۴. مفهوم نماد پرندگان در هر یک از زبان‌ها بیانگر چه ویژگی و چه شخصیتی است؟

۵. آیا جای خالی مفاهیم فرهنگی، از جمله موضوع "نمادشناسی" در محتوای آموزشی یادگیری زبان دوم احساس می‌شود؟

۵. یافته‌ها و تحلیل داده‌ها

در ادامه و با در نظر گرفتن ویژگی‌های ملی - فرهنگی انعکاس یافته در فولکلور، نماد تعدادی از پرندگان در زبان‌های روسی و فارسی مقایسه شده و پس از آن به بیان سؤالات پرسش‌نامه و تجزیه و تحلیل داده‌ها خواهیم پرداخت. لازم به ذکر است که نویسندگان مقاله از ترجمه و یا ذکر معادل مثال‌های روسی در بردارنده اورنیتونیم (اعم از ضرب المثل‌ها و ترانه‌های محلی و غیره) خودداری می‌کنند، چرا که این مثال‌ها صرفاً به منظور بیان کاربرد نماد پرندگان مورد نظر ارائه شده‌اند.

۵-۱. بلبل در فرهنگ روسی

بلبل در فرهنگ اسلاوها معانی نمادین متفاوتی دارد. بلبل نماد بهار و نگهبان نور و شادی است و معنای نمادین عشق را نیز در بر دارد. آواز دلنشین بلبل او را به نماد عشق آرمانی تبدیل کرده است. در ادامه به نقل از آزیوکینا تفاسیری از مفهوم نماد ارائه خواهد شد.

«در شعر اسلاو از بلبل به عنوان پرنده عاشقی یاد می‌شود که آواز خود را به افتخار معشوقش سر می‌دهد. در ادبیات شفاهی ملی - محلی و آثار هنری بلبل نماینده قهرمان غنایی و عاشقانه بوده و با عباراتی مانند «جوان شیدا»، «یار شیرین و شکرین» و یا «عروس و داماد» عنوان می‌شود. تصویر بلبل همچنین با زیبایی طبیعت، صلح و صفا و روابط گرم انسانی نیز پیوند خورده است. در فرهنگ روسی بلبل تداعی‌کننده آزادی است و بی‌دلیل نیست که پرنده آزاد و رها نام گرفته است. پرواز آزادانه بلبل نمادی از میل به آزادی و اشتیاق برای فائق آمدن بر هر مانع و مشکلی است. بلبل در آثار شاعران و نویسندگان روسی، همچون پوشکین، تیوتچف و فِت همواره "فریاد روح ملت روسیه" بوده که غم و امید را توأمان انعکاس می‌دهد. پوشکین در رمان شعرگونه «روسلان و لودمیل» از تمثال بهره جسته است تا تصویر عشق و زیبایی را نمایان سازد. تالستوی نیز در رمان «آنا کارنینا» بلبل را که نماد پاکی است در تضاد و تقابل با سرنوشت غمبار شخصیت اصلی قرار می‌دهد» (آزیوکینا، ۲۰۰۱: ۱۲-۱۰). بلبل به عنوان نماد آزادی و خوش صدایی جزء جدا نشدنی فرهنگ روس‌ها محسوب شده و زیبایی، عشق و آزادی را به تصویر می‌کشد.

۵-۲. بلبل در فرهنگ ایرانی

بلبل در شعر و عرفان ایرانی غالباً "پیام‌آور عشق" است و پیام عاشق را به معشوق می‌رساند. همچنین نماد عاشق ساده دل است، به طوری که در مثنوی‌هایی برگرفته از باور مردم این مفهوم در ذهن تداعی می‌شود. «ای مرغ سحر عشق ز پروانه بیاموز / کان سوخته را جان شد و آواز نیامد». «بلبل و عنده‌لیب را غالب شاعران، پرنده عشق نامیده‌اند. در فرهنگ نمادها این پرنده در ارتباط نزدیک با عشق و مرگ قلمداد شده است» (شوالیه، ۱۳۷۸: ۱۰۳) «بلبل شیدا در آمد مست مست/ وز کمال عشق نه نیست و نه هست» بلبل نمونه مردم عاشق پیشه و جمال پرست است.

۵-۳. پرستو در فرهنگ روسی

پرستو نماد خوشبختی، خیر، امید، زندگی دوباره و رستاخیز است. این پرنده ویژگی‌های مثبت اخلاقی آدمی همچون وفاداری، سرسپردگی به خانواده، عشق و دگرگونی برای بهتر شدن را تداعی می‌کند. پرستو سمبل موفقیت و رفاه و آسایش خانواده است. بر طبق باورهای ملی - محلی روس‌ها، لانه پرستو بر بام هر خانه‌ای که باشد پیام‌آور رفاه و خوشبختی اهالی خانه است. در جهان‌بینی اسلاوها، پرستو نگهبان خانه و دام بوده و دقیقاً به همین دلیل است که لانه بر بام خانه می‌سازد (سلوخی، ۱۹۹۹). پرستو پیک بهار است و این مفهوم در بسیاری از ضرب المثل‌های روسی منعکس شده است. به عنوان مثال ضرب المثلی به معنای مجازی آمدن بهار:

۲۳۷ بررسی ملی - فرهنگی نماد اورنیوتونیم‌ها در زبان‌های روسی و فارسی؛ دستمایه‌ی واکاوی تاریخی و جهان‌بینی مردمان ایران
gde lastochke ne letet, a k vesne opiat pribyvat; lastochka den nachinaet, a
«solovei konchaet

پرستو در باور ملی - محلی روس‌ها با نماد ازدواج نیز پیوند دارد و اصل و جوهر زنانه را به تصویر می‌کشد. «نام این پرنده در آهنگ‌های ملی - محلی در مراسم عروسی روس‌ها بسیار به گوش می‌خورد. حتی داماد در مراسم رسمی خواستگاری عروس را با جملاتی مثل: ptitsa lastochka, nevestushka-lastushka, ptichka lastochka (کالپاکووا، ۱۹۷۳: ۱۳۱) خطاب می‌کند.»

۴-۵. پرستو در فرهنگ ایرانی

پرستو یا همان چلچله را در ادبیات فارسی نویدآور نیکی و بهار می‌دانند. به عنوان مثال ابوریحان در «آثار الباقیه» و در توضیح عید «بحیره» بازگشت پرستوها را نشانه بهار می‌داند (عبداللهی، ۱۳۸۱). یا در بیتی از قیصر امین پور به روشنی بیان می‌شود: «به قول پرستو بهار آمده!». در اسلام پرستو نماد چشم‌پوشی، واگذاری و مصاحبت نیکو است. آواز پرستو در بین ایرانیان نشان از جدایی دارد (شوالیه، ۱۳۸۸: ۱۸۹). در ادب فارسی، برخی از خصوصیات پرستو همچون سیاهی پرها در قالب تعبیری زیبا و کنایی به کار رفته است. به باور بسیاری از مردم، اگر پرستو در خانه‌ای آشیانه بسازد، خوش‌یمن است و کسی که خانه پرستو را خراب کند، در پایان همان سال خواهد مرد.

۵-۵. جغد در فرهنگ روسی

جغد در فرهنگ اسلاوها نماد مبهمی است. از آنجایی که جغد پرنده شب بود و طبق تصورات مردم با جهان دیگر ارتباط داشت از پرندگان شوم و خبیث به شمار می‌رفت. در افسانه‌ها و اسطوره‌ها جادوگرهای زن و مرد دقیقاً تبدیل به جغد می‌شوند. مردم بر این باور بودند که نوای جغد منادی مرگ است و به او ویژگی‌های مرموز و شوم بخشیده است (دوبروینا و کوتی‌یوا، ۲۰۰۹: ۷۱). اما در عین حال جغد نماد خرد نیز به شمار می‌آید. از آغاز قرن بیستم، جغد در فرهنگ زبانی روس‌ها قهرمان بسیاری از افسانه‌ها و حکایت‌های تمثیلی بوده که در آن‌ها نقش معلم، قاضی و مشاور خردمند را ایفا کرده است. برای مثال: «sovushka-vdovushka - belokuraia, razumnaia golovushka» جغد همچنین در ضرب‌المثل‌های روسی نیز منعکس شده است: «vorona sove ne oborona» به این معنا که برای مبارزه با پرنده‌ای دانا مانند جغد به پرنده‌ای به همان دانایی نیاز دارید. یا در ضرب‌المثل‌های دیگر مانند: «poliubitsia sova luchshe» به این معنا که خرد و دانش در این دنیا علی‌رغم ظاهر معمولی و غیر جذابش نقش بسیار تعیین‌کننده‌ای دارد. امروزه جغد یکی از نمادهای علم، خرد و شهود است.

۶-۵. جغد در فرهنگ ایرانی

جغد در ادبیات فارسی نمونه نحسی و شومی است (متزوی، ۱۳۵۹: ۷۷). اما در ادبیات زرتشتی

«بهمن مرغ» نامیده می‌شود و مرغی است اهورایی و بدون نحوست. جغد در ایران باستان مرغی مبارک و به‌عنوان دشمن موجودات موزی معرفی می‌شود (اوشیدری، ۱۳۷۱: ۱۴). در فرهنگ و باور عامه اعتقاد بر این است که اگر جغد بر سر راه کسی بپرد بدیمن است (نجفی و ذبیح نیا، ۱۳۹۸: ۱۷۴). در فرهنگ اسلامی به نحوست شهره است (یاحقی، ۱۳۷۵: ۱۶۴). در عرفان اما جغد نماد انسان‌های دنیاپرست و حاسد انسان‌های کامل به شمار می‌آید (غلامحسینی و دیگران، ۱۳۹۵).

۵-۷. خروس در فرهنگ روسی

از گذشته‌های دور تاکنون خروس در روسیه به‌عنوان نگهبان و پیام آور شادی شناخته می‌شود. این پرنده همچنین نمادی از هوشیاری و محافظت در برابر آتش‌سوزی بوده است. بی‌دلیل نیست که مجسمه‌های فلزی خروس را بر روی بادنماها، مناره‌ها و بام هر خانه قرار می‌دادند. اسلاوها از زمان باستان خروس را بعنوان نماد خورشید و باروری مورد ستایش قرار می‌دادند. تصویر خروس بعنوان حصار و محافظ از ارواح شرور مورد استفاده قرار می‌گرفت. ویژگی منحصر به فرد خروس در تعیین وقت زمانی همزمان با اولین پرتوهای نور خورشید است که در ضرب‌المثل‌های روسی هم بروز پیدا می‌کند: «Vstat s petukhami (do petukhov)» به معنای سحر خیز بودن. خروس همچنین تداعی‌کننده روشنایی روز است، چرا که بانگ خروس طلوع خورشید را بشارت می‌دهد و با آن نیروهای اهریمنی ناپدید می‌شوند: «Bez petukha i utro ne nastanet» «تاج پر چین و قرمز خروس که یادآور شعله آتش و نماد آتش است. در زبان روسی ضرب‌المثلی دال بر این موضوع وجود دارد: «Pustit krasnogo petukha» که به معنای آتش برپا کردن است. خروس نمادی از هوشیاری و دعوت به نبرد است. به‌عنوان مثال: «Petukhom naletet»؛ «Khodit petukhom» به معنای مغرور به نظر رسیدن. تصویر خروس به منزله همسری دلسوز و حامی در خانواده بر روی پیراهن‌های مردانه، لباس‌های داماد هم گلدوزی می‌شد. حتی در فرهنگ آشپزی، روس‌ها آبنبات‌هایی قندی به شکل خروس درست می‌کنند که در بین بچه‌ها بسیار محبوب بوده و نماد دفع چشم زخم است.

۵-۸. خروس در فرهنگ ایرانی

از خروس در اوستا و آیین مزدایی به‌عنوان پرنده‌ای ایزدی و خوش‌شگون نام برده شده است (رضی، ۱۳۴۴: ۳۲۳). در اوستا بانگ خروس نیروهای اهریمنی را می‌رماند که در ادبیات فارسی جلوه‌گر شده و حتی بانگ خروس به اذان گویی تشبیه شده است (عبداللهی، ۱۳۸۱). در آئین مهرپرستی، خروس پیک خورشید بوده و باورمندان در هنگام انجام آئین‌های مذهبی در سحرگاهان با بانگ خروس که همراه میترا بود بیدار می‌شدند. معانی نمادین خروس، آگاهی، انرژی، پشتکار، رستاخیز، شب زنده داری، هوشیاری و مبارزه طلبی است (جابر، ۱۹۹۱). در شب معراج، پیامبر (ص) مرغی دید بر مثال خروس و جبرئیل به پیامبر گفت: این خروس سپید است که هرگاه دو بال خویش باز کند و بانگ زند، جمله خروس‌های زمین نیز بانگ کنند. به همین

۵-۹. طاووس در فرهنگ روسی

تمثال طاووس از بیزانس به روسیه باستان وارد شد. در روسیه، تصویر این پرنده سلطنتی به عنوان نمادی در نمادگرایی مسیحیت جای گرفت. تصویر طاووس به مرور زمان در این کشور دستخوش بازنگری اساسی شد و در فرهنگ روس‌ها معنایی دوگانه پیدا کرد. تصویر طاووس به لطف صومعه‌های زنان در روسیه باستان، که راهبه‌ها در آنجا به گلدوزی کلیسایی مشغول بودند به عنوان نمادی هنری به گلدوزی‌های محلی مناطق شمالی راه یافت؛ بطوریکه جزیی از فرهنگ روس‌ها شد. تصویر این پرنده بعنوان نماد سلطنتی به مرور در گلدوزی‌ها و لباس‌های محلی مناطق شمالی روسیه به نماد زن روسی الاصل زیبا تبدیل شد (ماسلاوا، ۱۹۸۷: ۶۰). تمثال زنانه طاووس جنبه مثبت داشته و نماد موفقیت، عشق و خوشبختی خانوادگی به شمار می‌آمده است. بی‌دلیل نیست که در یکی از آثار پوشکین «داستان تزار سلطان» «Skazka o tsare Saltane» از این پرنده نام برده شده است: «A sama-to velichava. Vystupaet, budto pava» در اینجا خرامان و با ابهت راه رفتن دختر با راه رفتن طاووس مقایسه شده است. در میان دهقانان روسی، طاووس به عنوان نمادی از تفاخر و تجمل‌گرایی ارباب تلقی می‌شد. در «فرهنگ تفسیری زبان زنده کبیر روسی دال» «چندین واژه مشتق از واژه طاووس به همراه تفسیر آن‌ها آورده شده است، از جمله: pavlinitsia در معنای همانند طاووس بودن، مغرور بودن و تجمل‌گرایی است.

pavlinichat به معنای طاووس بازی در آوردن است که در محاوره و مزاح بکار می‌رود؛ واژگانی مثل pavich/pavichna, pavlinich (-nichna) خطاب به فرزندان، والدین مغرور و متکبر و ثروتمندان تازه به دوران رسیده بکار می‌رود (دال، ۳/۱۸۸۲: ۱). نماد طاووس در تعدادی از ضرب المثلهای روسی هم دیده می‌شود: Barynia pavoï plyvet; Barin pavlinom khodit, gordo, vazhno; Vorona v pavlinikh periakh; Ni pava, ni vorona; Idet, slovno pavushka plyvet; Ot voron otstal, a k pavam ne pristal; Kakova pava, takova ei i slava مثال‌هایی از این دست.

۵-۱۰. طاووس در فرهنگ ایرانی

طاووس در ادبیات فارسی نمونه حسن و زیبایی بوده و به تکبر نیز شهرت دارد. در بعضی از آثار هم نمونه مردم اهل ظاهر است که تکالیف دین و مذهب را فقط به آرزوی دست یافتن به بهشت انجام می‌دهند. «بعد از آن طاووس آمد زرنگار / نقش پرش صد چه صد هزار...». عمده‌ترین نقش طاووس در ادبیات فارسی مربوط به جنبه زیبایی این پرنده است (عبداللهی، ۱۳۸۱: ۶۱۵). با این حال در خصوص طاووس نمادهای متفاوتی وجود دارد. در جایی هم نابودکننده مارها (نیروی شر) بوده و به همین دلیل عامل حرکت و حاصل‌خیزی زمین است (شیخی‌نارانی، ۱۳۸۸: ۳۸). البته در دوران قاجار بیش از دوران پیشین از طاووس به عنوان نماد الوهیت، انسان کامل،

جاودانگی و وحدت مطلق در عرفان اسلامی استفاده می‌شده است.

۵-۱۱. عقاب در فرهنگ روسی

بزرگترین پرنده شکاری، سلطان پرندگان، نماینده قدرت، خرد و آگاهی، بلندپایگی، غرور و شجاعت است. عقاب تداعی گر صفت‌هایی چون جوانمردی، قدرت، آتش، جاودانگی بوده و مالک آسمان‌ها و فردوس است. او نگهبان و محافظ توانمند در برابر پلیدی، بیماری و مرگ است. طول عمر غیر معمول عقاب یکی دیگر از ویژگی‌های اسطوره‌ای این پرنده است و قادر است با شنا در چشمه حیات عمر دوباره به دست بیاورد. سمبل عقاب در فرهنگ ملی - محلی روس‌ها و همچنین در ضرب المثل‌های این ملت بسیار مورد استفاده قرار گرفته است، از جمله:

“Orel- vsem ptitsam ptitsa; Orel s voronoi ne tolkuiutsia; Vidom orel, a umom – teterev; Orel orla plodit, a sova sovu rodit; kuda orly letaiut, tuda soroki ne dostigaiut; Luchshe bitsia orlom, chem zhit zaitsem; Orel mukh ne lovit; Orly biutsia, a molodym peria dostaiutsia”

البته ردپای نماد عقاب در ادبیات هم دیده می‌شود. در آثار ادبی برداشت از عقاب به مقصود نویسنده بستگی دارد. به عنوان مثال در برخی از آثار کریلوف، نویسنده بزرگ حکایت‌های تمثیلی، قهرمان اصلی حکایت عقاب است و صفاتی چون غرور و خودپسندی، پلیدی و بی توجهی به قوانین طبیعت در حکایت‌های Orel i pchela «عقاب و زنبور»، Orel i krot «عقاب و کورموشان» به عقاب داده شده است.

۵-۱۲. عقاب در فرهنگ ایرانی

عقاب نیز همیشه نمادی از توانمندی و تسلط بر شرایط است و به فرد مقتدر صفت عقاب داده می‌شود. «با پشه عقاب را چه ناورد است». براساس روایات تاریخی همیشه از عقاب به‌عنوان پرنده‌ای فرخنده نام برده شده و نماد خوشبختی بوده و ایرانیان از زمان باستان تاکنون دیدن عقاب و شاهین را به فال نیک می‌گرفتند. البته در اسطوره آفرینش مهرپرستی، عقاب مقام شامخی دارد، چرا که نماد خورشید بوده و در کشتن اولین گاو با مهر همکاری داشته است (دادور و منصوری، ۱۳۹۴). عقاب ایرانی بر روی بیشتر آثار، با قدرت، مستقل و منقار پهن و قوی در هنگام شکار نشان داده شده است. معنی نمادین عقاب با واژگان آزادی، اقتدار، الوهیت، قدرت، پادشاهی، جوانمردی، سرعت، فراوانی، عظمت و جاودانگی بیان می‌شود. همچنین در بند ۳۴ الی ۳۸ بهرام یشت چنین آمده است: برای دور ماندن از آزار جادویی دشمن باید پر بزرگی از این مرغ را به همراه داشت (عبداللهی، ۱۳۸۱: ۶۴۶).

۵-۱۳. شاهین و باز در فرهنگ روسی

باز و شاهین در باور محلی روس‌ها در مجموع یک نماد مشترک و تصویر واحدی از پرنده شکاری با جلال و جبروت هستند. بطور کلی در میان پرندگان خانواده شکاریان تصویر باز، کورکور، شاهین با نمادهای خاص خود شناخته شده‌تر هستند (گورا، ۱۹۹۷: ۵۴۲). عقاب و شاهین

بیانگر نمادهای مثبت بوده و باز و کورکور نمادهای منفی همچون پلیدی، مرگ و خصلت‌های اهریمن را در خود دارند. جلوهٔ بارز این نمادگرایی در مراسم دفن کورکور در اولین دوشنبهٔ روزه پطروس در حومهٔ مسکو (پادولسک) مشاهده می‌شود (فرهنگ لغت قومی - زبانی آثار باستانی اسلاوها، ۱۹۵۵: ۲/۶۱۳). دقیقاً در این آیین وجه اشتراک اساسی کورکور و کلاغ مشاهده می‌شود که تجسم شاعرانهٔ آن تصویر «پرندهٔ سیاه» پیام‌آور مرگ در اشعار و متن ترانه‌ها است. باور و تصور رایج در مورد این پرندگان بعنوان نماد مرگ حتی در پیرنگ بازی‌های کودکانهٔ اسلاوها با نام «کورشون بازی» بازتاب پیدا می‌کند. کورکور و باز همچنین در افسانه‌های ملی روس‌ها نماد پرندگان شوم هستند.

۵-۱۴. شاهین و باز در فرهنگ ایرانی

شاهین و باز در فرهنگ ایرانی در توصیف عقاب و در آن دسته آمده است که در بالا بدان اشاره شد.

۵-۱۵. کبوتر در فرهنگ روسی

کبوتر در باور عامیانهٔ و ملی - محلی روس‌ها نماد صلح، معصومیت و عشق پاک است. این پرندهٔ سفید مظهر خیر در تقابل و تضاد با پرندگان شکاری و سیاه که نماد شر، ناپاکی و ارواح شیطانی هستند قرار می‌گیرد. در دوران باستان کبوتر را نماد مرگ می‌دانستند و پرنده‌ای بوده که آمدنش پیام‌آور مرگ بوده است (ماکوفسکی، ۱۹۹۶: ۱۲۵). کبوتر در روایات مسیحیت پرنده‌ای مقدس به شمار می‌آید. در زمان غسل تعمید عیسی مسیح (ع) روح القدس؛ همان جان پاک به شکل کبوتر از آسمان نازل شد. «و روح القدس در قالب جسمانی و به شکل کبوتر بر او فرود آمد...» (انجیل یوقا، ۳: ۲۲). کبوتر قاصد خوش خبری و موفقیت است و از دوران باستان تا به امروز نماد صلح بوده است. کبوتر بود که پایان توفان را به اطلاع نوح (ع) رساند. از آن زمان کبوتر به نماد آشتی و قرب بین انسان و خدا تبدیل شد. اسلاوها هرگز از آشیانه‌سازی این پرندگان در معابد و کلیساها جلوگیری نکردند (ناگاویتسا، ۲۰۰۹: ۳۴۴). دلباختگی و محبت فداکارانه یکی از نمادهای مرسوم کبوتر است. نماد دلباختگی و ازدواج کبوتر در سنت‌ها و آهنگ‌های خوانده شده در جشن های عروسی به تصویر کشیده می‌شود. در بین روس‌ها این باور دیده می‌شود که اگر کبوترها در نزدیکی جشن عروسی پرواز کنند آن زوج بی شک خوشبخت خواهند شد (فرهنگ لغت قومی - زبانی آثار باستانی اسلاوها، ۱/۱۹۵۵: ۵۱۶).

مرسوم است که عروس و داماد در ترانه‌های عروسی با تمثال کبوتر توصیف می‌شوند، به‌عنوان مثال: «Sidel golub s golubitseiu, u goluba – zolotaia golova, U goluby – pozolochennaia» (ژیکولینا، ۱۹۸۹: ۵۰۵) براساس سنت‌های قدیمی روسی عروس را "زیبا کبوتر" یا "نازنین کبوتر" می‌نامیدند. مهمان‌ها در مراسم خواستگاری این ترانه را می‌خوانند: Uzh ty, svet nasha golubushka, Nasha milaia nevestushka, da, chto zh ty sidish »

neveselaia...» (کالپاکوا، ۱۹۷۳: ۱۸۳). همانطور که از متن این آهنگ عروسی پیداست در فرهنگ ملی - محلی روس‌ها کبوتر سمبل عروس است. در ترانه‌های ملی - محلی نیز با تمثال کبوتر مواجه هستیم. به طوری که آهنگ‌های روسی کبوتر را سمبل قاصد خوش خبر می‌دانند، به عنوان مثال: «Leteli golubi cherez dvor, udarili kryliami ob terem, skazali molodtsu dobru vest» در ترانه‌ای دیگر: «Dva golubchika vorkovali, Veshchevali oni, chto budet syn, Komu ego krestiti?» (کروگلف، ۱۹۷۸: ۲۹).

۵-۱۶. کبوتر در فرهنگ ایرانی

کهن‌ترین روایت در مورد کبوتر به زمان حضرت نوح (ع) باز می‌گردد (یاحق، ۱۳۹۱: ۶۶۳). کبوتر در ادب فارسی جنبه‌های نمادین فراوان دارد، به طوری که حتی در ادبیات نیز هر شاعر و نویسنده ممکن است تفسیر خاص از این پرنده ارائه دهد. در زبان فارسی ترکیب‌هایی از کلمه کبوتر وجود دارد که معناهای مختلف دارد، از جمله: «کبوتر حرم» مراد زن نجیب و یا «کبوتر دو بام یا دو برج» مراد از زن نانجیب (هژبر کلاکی، ۱۳۹۰: ۱۶). شعر فارسی وفاداری و آئین عشق از صفات کبوتر به شمار می‌آید. در باور مردم ایران به طور کلی، این پرنده نماد محبت، عصمت، شهادت و صلح بوده و همچنین پرنده‌ای مقدس است و نگهداشتن آن در خانه ثواب دارد. در منابع اسلامی صفاتی همچون محافظ خانه، برکت دهنده به مال، دور کننده ارواح خبیث و یاور مؤمن به کبوتر نسبت داده می‌شود (سرافرازی، ۱۳۶۹: ۴۷). پس از اسلام تعبیراتی مانند مرغ آمین و مرغ شب‌آویز در هنر و ادبیات پدید آمده است. به عنوان مثال عود سوز کبوتر، خود حاکی از اهمیت جنبه عرفانی کبوتر در آئین راز و نیاز دارد که در هنگام نیایش مورد استفاده قرار می‌گرفته است (دژم پناه، ۱۴۰۲: ۱۷).

۵-۱۷. کلاغ در فرهنگ روسی

کلاغ پرنده‌ای دانا، پیشگو، پیام آور جنگ، مرگ و اندوه است. اما در عین حال دهنده آب حیات و مرگ است. او همچنین نگهبان کلید دروازه‌های بهشت و مشایعت کننده ارواح مردگان به بهشت است. کلاغ واسطه بین دنیای زنده‌ها و مردگان است. بدیهی است که تمثال کلاغ در فرهنگ ملی - محلی روس‌ها در بین دیگر شخصیت‌ها و نمادهای پرنده‌شناسی ادبی بحث برانگیزترین پرنده به شمار رود. کلاغ در سنت‌های مسیحیت قرون وسطایی تداعی‌گر نیروی اهریمنی و جهنم است. این پرنده به طور گسترده در اشعار پوشکین، لرماتوف، بلوک، پلی، بونین و دیگران ارائه شده است. در عصر پسامسیحیت تصویر پرنده بزرگ سیاه با صدایی شوم به شدت با مرگ، بیماری و بلایای طبیعی مرتبط شد. به همین سبب بی‌دلیل نیست که نشانه‌های زیادی با نام این پرنده مرتبط است. به عنوان مثال: «esli vorony karkaiut i kruzhsatsia nad domom, to eto k neschastiu; esli eta ptitsa idet po doroge riadom s domom, to v nem vozmozhno skoro sluchitsia vorovstvo; utrom staia voron sobiraetsia u doma i nachinaet karkat... na nego, eto ne k dobru, vozmozhno, k gibeli cheloveka» نام کلاغ همچنین در امثال

و حکم نیز به فراوانی مشاهده می‌شود: «Voronu voronu glaz ne vykliunet; Voron karkal; karkal, da i dokarkalsia; Vsiakomu voronu na svoiu golovu karkat; Zhdet kak voron krovi; Kuda voron kostei ne zanosit; Saryi voron ne karknet darom: libo bylo chto, libo budet chto». تصویر کلاغ دانا به طور گسترده در فرهنگ روسی بسط یافته است؛ به طوری که در حکایت‌های تمثیلی و ضرب‌المثل‌ها بسیار پر تکرار است. به‌عنوان مثال، «Saryi voron ne karknet darom»، «Voron mudryi, a sidit na otbrosakh» و غیره. «این پرندۀ چنین مفاهیم مثبتی را به لطف طول عمر کنایی خود به دست آورده است. به همین دلیل در متن تعدادی از آثار (گومیلیوف، سلاگوب، پتروویچ، پاولوا، آکوجاوا) کلاغ نماد جاودانگی است. او فرای کالبد جسمانی، غیر مادی بوده و چیزی شبیه روح آگاه و دانا به این دنیا و دنیای آخرت است. شعر پتروویچ «کلاغ سیاه، کراوید سیاه» یکی از بارزترین مثال‌های تصویرگر این تفکر به شمار می‌آید.» (پتروویچ، ۲۰۱۲: ۲۱۹)

۵-۱۸. کلاغ در فرهنگ ایرانی

در فرهنگ‌های فارسی تفاوت زیادی میان زاغ و کلاغ قائل نشده‌اند و آن را معادل غراب عربی می‌دانند. صفاتی مانند دزدی و حرص، رنگ سیاه که ناخوشایند است با کلاغ تداعی می‌شود. از ویژگی‌های عمومی کلاغ در ادبیات فارسی پیوستگی با پائیز و زمستان رمندگی از بهار است (عبداللهی، ۱۳۸۱: ۸۳۰، ۸۲۷، ۸۱۵). در ادب فارسی از کلاغ به عنوان مظهر شومی و سیاهی یاد شده است (یاحقی، ۱۳۸۹: ۶۰۳). «باز شاهی از حسد گردد غراب». خواستگاه کنایه‌هایی که کلاغ در آن‌ها نماد مرگ و نابودی است به روایت برادر کشی قابیل در اسلام باز می‌گردد (صداقت کیش، ۱۳۶۲: ۸۴). مردم بر این باورند که قار قار کلاغ از چیزی خبر می‌دهد؛ بنابراین به امید آنکه خبری خوش به آنها برسد مقداری گندم یا جو جلوی کلاغ می‌ریزند و این شعر را زمزمه می‌کنند: «خوش خبری بار دیگه/ بد خبریت جای دیگه». حتی معتقدند که اگر کلاغ روی دیوار کسی آواز بخواند به صاحبخانه خبری خوش می‌رسد. این پرندۀ علاوه بر نقش‌های مثبت در فرهنگ عامه نقش‌های منفی نیز دارد. در بعضی از مناطق ایران با شنیدن صدای قار قار کلاغ صدقه می‌دهند و اگر سفری در پیش داشته باشند آن را به تعویق می‌اندازند.

در ادامه و پس از بررسی مقایسه‌ای و کتابخانه‌ای نماد پرندگان در زبان‌های روسی و فارسی و تبیین تشابهات و تفاوت‌های مفهوم نماد پرندگان در هر دوی این زبان‌ها به تحلیل پرسش‌نامه پژوهش خواهیم پرداخت.

۶. تحلیل پرسش‌نامه پژوهش

سؤالات پرسش‌نامه پژوهش در جداول شماره ۱ و ۲ آورده شده است. در ادامه با تکیه بر پاسخ‌های پرسش‌نامه و ارائه شده در جدول شماره ۳ به تحلیل موضوع خواهیم پرداخت. نمادهای ذکر شده در پاسخ‌های بخش اول (با جامعه آماری ۶۴ نفر از دانشجویان مقطع

کارشناسی رشته زبان روسی دانشگاه گیلان) دارای تنوع بود، چرا که صفت‌های کمتر شنیده شده مخصوص به برخی از مناطق در ایران وجود داشت. طبق نمودار شماره ۱ و مستخرج از جدول شماره ۱ پیداست که دانشجویان شناخت قابل قبولی از مفهوم نماد پرندگان در زبان فارسی دارند. البته در مورد پرستو، خروس، عقاب و جغد با فراوانی پاسخ «نمی‌دانم» به ترتیب ۳۲، ۱۴، ۱۱، ۷ این شناخت رنگ باخته است.

اما در پاسخ‌های بخش دوم (نماد پرندگان در زبان روسی) و براساس نمودار شماره ۲، مستخرج از جدول شماره ۲ و درصد بالای پاسخ «نمی‌دانم» چنین استنباط می‌شود که دانشجویان شناخت اندکی از مفهوم نماد پرندگان در فرهنگ و ادبیات روسی دارند. بنابراین، لازم است تا این عدم شناخت در خصوص فرهنگ مرتبط با زبان مورد یادگیری در محتوای آموزشی دروسی چون «اصطلاحات و ضرب‌المثل‌های روسی»، «تأثیرات فرهنگی - ادبی ایران بر روسیه»، «ترجمه متون»، «کشورشناسی» مقطع کارشناسی آموزش زبان روسی جبران شود.

جدول شماره ۱. سؤالات پرسش‌نامه نماد پرندگان در فرهنگ مردمان ایران: بخش اول

آیا از معنای نماد پرندگان زیر در ادبیات، فرهنگ عامه و باور مردم ایران زمین آگاهی دارید؟ در صورت آگاهی از نماد هر پرنده لطفاً صفات مرتبط با آن را مقابل نام پرنده ذکر کنید.	
نام و نام خانوادگی:	شهر محل تولد/ زادگاه:
بلبل	
پرستو	
جغد	
خروس	
طاووس	
عقاب	
کبوتر	
کلاغ	

جدول شماره ۲. سؤالات پرسش‌نامه نماد پرندگان در فرهنگ مردمان روسیه: بخش دوم

آیا از معنای نماد پرندگان زیر در ادبیات، فرهنگ عامه و باور مردمان روسیه آگاهی دارید؟ در صورت آگاهی از نماد هر پرنده لطفاً صفات مرتبط با آن را مقابل نام پرنده ذکر کنید.	
بلبل	
پرستو	
جغد	
خروس	
طاووس	
عقاب	
کبوتر	
کلاغ	

جدول شماره ۳. تنوع مفهوم نماد پرندگان در زبان‌های روسی و فارسی بر اساس پاسخ‌ها

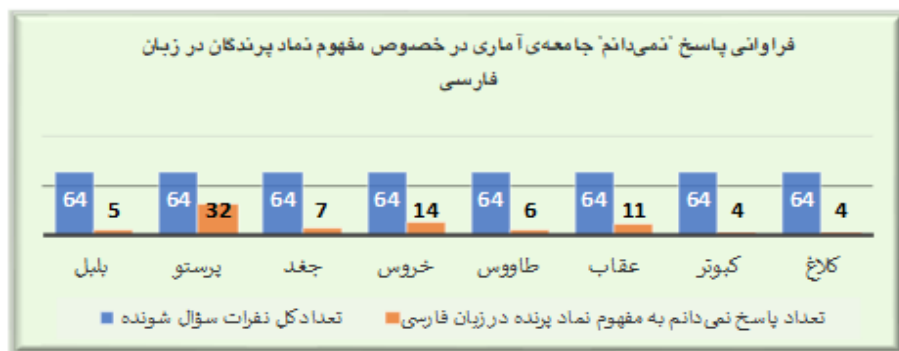
۲۴۵ بررسی ملی - فرهنگی نماد اورنیتونیم‌ها در زبان‌های روسی و فارسی؛ دستمایه‌ی واکاوی تاریخی و جهان‌بینی مردمان ایران

آیا از معنای نماد پرندگان زیر در ادبیات و باور مردم ایران زمین آگاهی دارید؟ در صورت آگاهی صفات مرتبط با آن را مقابل نام پرنده ذکر کنید.

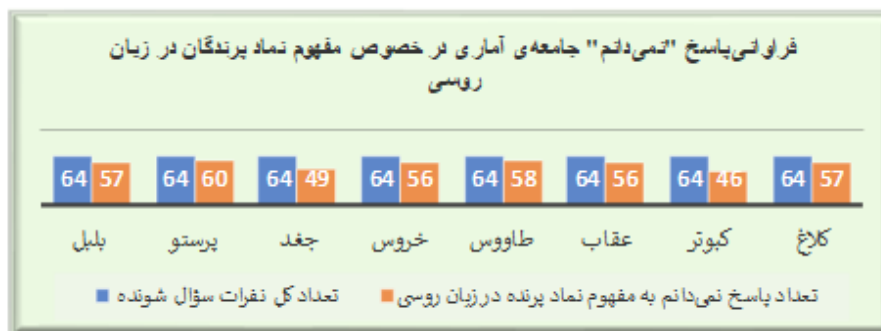
نام پرنده	صفات‌ها
۱. بلبل	خوش سخن (۴۰) / حاضر جواب (۱۱) / عشق لحظه‌ای (۸) / نمی‌دانم (۵)
۲. پرستو	پیام نیک (۸) / دور کننده خطر (۱) / برکت (۳) / وفاداری (۱۸) / جاسوس زن (۱) / نمی‌دانم (۳۳)
۳. جغد	مرگ، ویرانی (۶) / شومی (۲۸) / شب‌زنده‌داری (۱۳) / دانا (۹) / فضولی (۱) / نپاوند / نمی‌دانم (۷)
۴. خروس	وقت نشناسی (۴) / شهوت (۶) / خشم (۱) / سحرخیزی (۳۵) / خیر و برکت (۲) / طلوع و بیداری روح (۱۴) / نمی‌دانم (۱۴)
۵. طاووس	زیبایی (۳۹) / متکبر (۹) / عشوهرگر (۵) / دورو (۳) / ثروت و عزت (۲) / نمی‌دانم (۶)
۶. عقاب	اقتدار (۲۳) / غرور (۷) / تقدس (۱) / شجاعت (۵) / تیزبینی و دقت (۱۲) / استقلال (۵) / نمی‌دانم (۱۱)
۷. کبوتر	صلح (۴۸) / برکت (۷) / امنیت و آرامش (۵) / نمی‌دانم (۴)
۸. کلاغ	کینه‌ای (۲) / شومی (۳۷) / مهمان / ناخوانده (۱) / خبرچینی (۱۸) / نماد باران (۱) / خوش‌خبری (۱) / دزد (۱) / زشت‌رو (۱) / با هوش (۳) / کرمانشاه و پاه / ثروت‌اندوزی (۳) / اردبیل / نمی‌دانم (۴)

آیا از معنای نماد پرندگان زیر در ادبیات و باور مردمان روسیه آگاهی دارید؟ در صورت آگاهی صفات مرتبط با آن را مقابل نام پرنده ذکر کنید.

نام پرنده	صفات‌ها
۱. بلبل	چاپلوس (۱) / آزادی و اراده (۱) / آوازخوان و خوش صدا (۵) / نمی‌دانم (۵۷)
۲. پرستو	بهار (۳) / دختر زیبا (۱) / نوید شادی (۱) / نمی‌دانم (۶۰)
۳. جغد	دانا (۵) / شب بیداری (۴) / وحشت و مرگ (۴) / خوشبختی (۲) / نمی‌دانم (۴۹)
۴. خروس	خوش‌شانسی (۱) / وحشی و دعوت به نبرد (۳) / سحرخیزی (۳) / شهوت و مردانگی (۱) / نمی‌دانم (۵۶)
۵. طاووس	زیبا (۴) / محافظت از دختران در برابر جادو (۱) / مغرور (۱) / نمی‌دانم (۵۸)
۶. عقاب	موفقیت (۳) / شجاعت (۳) / دقت و تیزبینی (۱) / اقتدار (۱) / نمی‌دانم (۵۶)
۷. کبوتر	صلح (۱۸) / نمی‌دانم (۴۶)
۸. کلاغ	شوم (۱) / کینه‌ای (۱) / کلاغ سفید / خوش‌خبری (۲) / حافظ اسرار هستی (۱) / طول عمر (۱) / نمی‌دانم (۵۷)

تصویر شماره ۱. نمودار فراوانی پاسخ «نمی‌دانم» به سؤال پرسش‌نامه در زبان فارسی

تصویر شماره ۲. نمودار فراوانی پاسخ «نمی‌دانم» به سؤال پرسش‌نامه در زبان روسی

جدول شماره ۴. مفهوم نماد پرندگان در زبان‌های روسی و فارسی

نام پرنده	نماد (زبان فارسی)	نماد (زبان روسی)
۱. بلیل	عشق و طرب زودگذر، یار بی‌وفا، بهار و خرمی، خوش‌صدایی	بهار، نگهبان نور و شادی، شور و تمنا، خوش‌صدایی
۲. پرستو	نویدآور نیکی و بهار، زودگذر بودن زیبایی‌های جهان، خوش‌یمن،	خوشبختی، خیر، امید، رفاه، بهار، نگهبان خانه
۳. جغد	نگاه کهن مبارک و میمون (بهمن مرغ) دانا و آگاه/ نگاه متاخرتر نحوست	منادی مرگ، مرموز و شوم، خرد، دانایی، شهود و روشن بینی
۴. خروس	خوش‌یمن، آگاهی، انرژی، پشتکار، تلاش و کوشش، خوشحالی، رستخیز، هوشیاری، اصل مردانگی، مبارزه‌طلبی، شهوت	روح نگهبان خانه، هوشیاری، نماد خوشی و باروری، سحرخیزی، دعوت به نبرد، هوشمندانه رفتار کردن
۵. طاووس	تکبر، ناز و غرور، زیبایی، جاودانگی، وحدت مطلق در عرفان	تجمل‌گرایی، زن روسی‌الاصل، موفقیت، عشق و موفقیت خانوادگی، تکبر
۶. عقاب	مقتدر، خوش اقبالی، آزادی، الوهیت، عظمت، پادشاهی، جوانمردی، سرعت، فراوانی، عظمت و جاودانگی	شجاعت، خرد، غرور، آگاهی، جوانمردی، مالک آسمان‌ها و فردوس، بلندپایگی و جاودانگی
۷. کبوتر	محبت و عشق، شهادت و شهامت، تقدس، گریزاننده شیطان، برکت‌دهنده به مال	مظهر عشق پاک و پاکی، شادی و دل‌باختگی و ازدواج، صلح، در دوران باستان نماد مرگ بوده است.
۸. کلاغ/ زاغ	حسادت، شومی، خبرچینی، خوش‌خبری (به ندرت و در بین برخی اقوام)، زشت‌رو، ملال و ناامیدی	تداعی‌گر نیروی اهریمنی، تجسم مرگ، بازتاب‌دهنده جنگ، نماد جاودانگی، آگاهی و دانایی به هر دو جهان

جدول شماره ۵. شخصیت انسان براساس نماد پرندگان در زبان‌های روسی و فارسی

نام پرنده	شخصیت انسان بر اساس مفهوم نماد در زبان فارسی	شخصیت انسان بر اساس مفهوم نماد در زبان روسی
۱. بلیل	حاضر جواب، شیرین‌زبان، عاشق زودباور، خوش‌صدا	عاشق شیدا، فرد خواهان آزادی، خوش‌صدا
۲. پرستو	زیبا و دلبر	زیبا، زودرنج، پاک
۳. جغد	شب‌زنده‌دار، شوم	شب‌زنده‌دار، تنها، مرموز، باهوش
۴. خروس	ستیزه‌جو، کامجو، چند همسری	اعتماد به نفس، جنگنده، شجاع، چند همسری
۵. طاووس	متکبر و مغرور، خودستایی	زیبا، متکبر، مغرور
۶. عقاب	توانا، مقتدر، تیزبین و نکته‌سنج	شجاع، قوی، تیز بین، باصالت
۷. کبوتر	آرام، موقر، صلح‌طلب	پاک، وفادار، صلح‌طلب، دوست داشتنی
۸. کلاغ	خبرچین، ثروت‌اندوز، عمر دراز	خبرچین، بد خبر، عمر طولانی

جدول شماره ۶ مفاهیم مثبت یا منفی نماد پرندگان در زبان‌های روسی و فارسی

نام پرنده	تداعی‌گر مفهوم منفی (زبان فارسی)	تداعی‌گر مفهوم مثبت (زبان فارسی)	تداعی‌گر مفهوم منفی (زبان روسی)	تداعی‌گر مفهوم مثبت (روسی)
۱. بلبل	+	+	-	+
۲. پرستو	-	+	-	+
۳. جغد	+	-	+	+
۴. خروس	+	+	-	+
۵. طاووس	+	+	+	+
۶. عقاب	-	+	+	+
۷. کبوتر	-	+	-	+
۸. کلاغ	+	+	+	+

از داده‌های جداول شماره سه، چهار، پنج و شش چنین استنباط می‌شود که نماد پرندگان در زبان‌های فارسی و روسی هم دارای مفاهیم مشابه و هم مفاهیم متفاوت از یکدیگر هستند. از همین رو لازم است چنین مباحث فرهنگی را به منظور درک طرز تفکر مختص به هر ملت که نیازمند آموزش و توضیح و تفسیر است و نقش مهمی در گفتگوی تمدن‌ها و تعاملات دو جانبه مؤثر ایفا می‌کند در محتوای آموزشی گنجانند.

۷. بحث و نتیجه‌گیری

نام و نماد هر یک از اورنیتونیم‌ها مفهوم، تجسم مختص به خود را در ذهن گویشوران زبان‌های روسی و فارسی برانگیخته و به صورت تمثالی معین در جهان‌بینی و باور ملی - محلی روس‌ها و ایرانی‌ها تحقق یافته است. نظام‌مند کردن دانش مرتبط با نقش پرندگان و مفهوم مرتبط با نماد آنها در شکل‌گیری و تکامل فرهنگ و میراث معنوی هر ملت سهم تعیین‌کننده‌ای در نظریه تعامل زبان و فرهنگ معنوی دارد. از سوی دیگر، اورنیتونیم‌ها در فرهنگ روسی و ایرانی علاوه بر شباهت‌ها، دربردارنده تفت‌هایی هستند که از طریق این تفاوت‌ها می‌توان طرز تفکر مخصوص به هر یک از این دو ملت را بهتر درک کرد. طرز تفکر مختص به هر ملت که نیازمند آموزش، توضیح و تفسیر بوده و نقش مهمی در گفتگوی تمدن‌ها و تعاملات دو جانبه مؤثر ایفا می‌کند. پس از تحلیل پاسخ‌های داده شده به قسمت اول پرسش‌نامه پژوهش (نماد پرندگان در زبان فارسی) پژوهش، مشخص شد که دانشجویان شناخت متوسطی از مفهوم نماد پرندگان در زبان فارسی نسبت به نمادهای موجود در فرهنگ و ادبیات ایران دارند که البته در مورد پرنده‌هایی مانند پرستو، خروس، عقاب و جغد با فراوانی پاسخ «نمی‌دانم» به ترتیب ۳۲، ۱۴، ۱۱، ۷ مقدار شناخت رنگ باخته و نشان از مطالعه و آگاهی پایین در این خصوص دارد. در ادامه و با بررسی پاسخ‌های داده شده به قسمت دوم پرسش‌نامه (نماد پرندگان در زبان روسی) با همان جامعه آماری، از درصد بالای پاسخ «نمی‌دانم» کاملاً پیداست که دانشجویان کارشناسی زبان روسی حتی از شناخت و اطلاع حداقلی

از نماد پرندگان در فرهنگ و زبان مورد یادگیری بی‌بهره هستند. بنابراین، لازم است تا این عدم شناخت درخصوص فرهنگ و ادبیات مرتبط با تاریخ و زبان مورد یادگیری در محتوای آموزشی دروسی چون «اصطلاحات و ضرب‌المثل‌های روسی»، «تأثیرات فرهنگی - ادبی ایران بر روسیه»، «ترجمه متون»، «کشورشناسی» مقطع کارشناسی آموزش زبان روسی جبران شود.

منابع

- اوشیدری، جهانگیر (۱۳۸۳)، *دانشنامه‌ مزدیسنا*، نشر مرکز: تهران، چاپ ششم.
- دژم پناه، فاطمه، (۱۴۰۲)، «تحلیل نمادهای جانوری طلسم‌ها در هنر ایران در دوره پیش از اسلام و دوره اسلامی»، پایان‌نامه کارشناسی ارشد. دانشگاه گیلان، رشت.
- ذوالفقاری، حسن (۱۳۹۲)، *فرهنگ بزرگ ضرب‌المثل‌های فارسی*، نشر علم: تهران، چاپ اول.
- سرافرازی، محمدرضا (۱۳۶۹)، *کبوترخانه‌های گلپایگان (قسمت آخر): راه‌های مقابله با دشمنان کبوتر*، نشریه جهاد، شماره ۱۲۸، صص. ۴۳-۴۵.
- شوالیه، ژان ژاک، گربران آلن (۱۳۷۸)، *ترجمه سودابه فضایی، فرهنگ نمادها*، انتشارات جیجون: تهران، چاپ اول.
- صداقت‌کیش، جمشید (۱۳۶۲)، *فرهنگ مردم آباده*. نشر فروهر. شماره ۵، صص ۵۳۵-۵۴۰.
- صرفی، محمدرضا (۱۳۸۶)، *نماد پرندگان در مثنوی*. پژوهش‌های ادبی. شماره ۱۸، صص. ۷۶-۵۳.
- عبداللهی، منیژه (۱۳۸۱)، *فرهنگ‌نامه جانوران در ادب پارسی: بر پایه واژه‌شناسی، اساطیر، باورها، زیبایی‌شناسی، بخش دوم ط - ی*. انتشارات پژوهنده: تهران، چاپ اول.
- کریمی، محمدرضا، (۱۳۹۲)، «بررسی مقایسه‌ای نمادهای آفرینش در متون عرفانی منشور»، پایان‌نامه کارشناسی ارشد. دانشگاه گیلان، رشت.
- منزوی، علینقی (۱۳۵۹)، *سی مرغ و سیمرغ*، انتشارات سحر: تهران، چاپ اول.
- نجفی، علی (۱۳۹۸)، *سه پرده شوم (جغد، زاغ، کرکس) در ربع مسکون در باور عامه، ادبیات و زبان‌ها*. شماره ۳ (۳۵ پیاپی)، صص. ۱۶۹-۱۸۶.
- هژبر کلاکی، مرضیه‌السادات، (۱۳۹۰)، «نقش و نماد کبوتر در ادبیات ایران تا قرن نهم»، پایان‌نامه کارشناسی ارشد. دانشگاه بیرجند، بیرجند.
- یاحقی، محمدجعفر (۱۳۸۸)، *فرهنگ اساطیر و داستان‌واره‌ها در ادبیات فارسی*، ویراستار محمد افتخاری، فرهنگ معاصر: تهران، چاپ دوم.

- Abdollahi, Manijeh (2002). *Dictionary of Animals in Persian Literature: Based on Terminology, Mythology, Beliefs, and Aesthetics, Part Two*, T-Y. Pajouhandeh Publications: Tehran, First Edition. [In Persian].
- Azbukina A.V. (2001). "The image-symbol "nightingale" in Russian poetry of the 19th century: author's abstract.", Master's Thesis in image-symbol "nightingale" in Russian, University of Kazan, Kazan. [In Russian].
- Chevalier, J., & Garberan, A. (1999). *Translation of Sudabeh Fazaili, Dictionary of Symbols*, Jihoun Publications: Tehran, 1st edition. [In Persian].

- Dal V.I. (1882). Explanatory dictionary of the living Great Russian language, St. Petersburg, 2nd ed., vol 3. [In Russian].
- Dejmanah, Fatemeh (2023). "Analysis of Animal Symbols of Talismans in Iranian Art in the Pre-Islamic and Islamic Periods." Master's Thesis in animal Symbols of Talismans in Iranian Art, University of Guilan, Rasht. [In Persian].
- Dubrovina K.N., Kutyeva M.V. (2009). The image of a bird: from the Bible to a literary text. Bulletin of RUDN, series Linguistics, Issue 1, pp. 69-77. [In Russian].
- Hejbar-kalaki, Marzieh-sadat (2011). "The Role and Symbolism of the Pigeon in Iranian Literature until the Ninth Century." Master's Thesis in kole and Symbolism of the Pigeon in Iranian Literature, University of Birjand, Birjand. [In Persian].
- Karimi, Mohammad Reza (2011). "Comparative Study of Creation Symbols in Mystical Prose Texts." Master's Thesis in symbols in Mystical Prose Texts, University of Guilan, Rasht. [In Persian].
- Kolpakova, N.P. (1973). Lyrics of a Russian wedding. Nauka Publications: Leningrad branch, Leningrad. [In Russian].
- Kruglov, Yu.G. (1982). Russian ritual songs. Vysshaya shkola Publications: Moscow. [In Russian].
- Makovsky, M.M. (1996). Comparative dictionary of mythological symbolism in Indo-European languages: Image of the world and worlds of images. Journal of Linguistic, Issue 3, pp. 141-144. [In Russian]. [In Russian].
- Maslova G.S. (1978). Ornament russkoi narodnoi vyshivki kak istoriko-etnograficheskii istochnik. Nauka Publications: Moscow. [In Russian].
- Maslova V. A. (2001). Linguoculturology: Textbook. aid for student's higher Textbook establishments. Academy Publications: Moscow. [In Russian].
- Monzavi, Alinaghi (2010). Si-morgh (Thirty Birds) and Simorgh, Sahar Publications: Tehran, First Edition. [In Persian].
- Nagovitsyn, A.E., 2009. Secrets of Slavic mythology. Academic project Publications: Moscow. [In Russian].
- Najafi, Ali (2019). Three Ominous Birds (Owl, Raven, Vulture) in the Inhabited Quarter in Popular Belief. Journal of Literature and Languages, Issue 3, pp. 169-186. [In Persian].
- Oshidari, Jahangir (2004). Encyclopedia of Mazdasina, Markaz Publications: Tehran, 6th edition. [In Persian].
- Petrovykh M.S. (2012). Great poets of the world. Eksmo Publications: Moscow. [In Russian].
- Sarafarazi, Mohammad Reza (1980). Golpayegan Dovecotes (Last Part): Ways to Deal with Pigeon Enemies, Journal of Jihad. Issue 128, pp. 43-45. [In Persian].

- Sarfi, Mohammad Reza (2007). The Symbol of Birds in the Mathnawi. Literary Researches. Issue 18, pp. 53-76. [In Persian].
- Sedaghat-Kish, Jamshid (1983). Culture of the People of Abadeh. Forouhar Publications: Tehran. Issue 5, pp. 535-540. [In Persian].
- Simakova O.B. (2003). "Lexical-semantic group "Ornitonyms" (based on the Russian and French languages)." Master's Thesis in lexical-semantic, University of Penza, Penza. [In Russian].
- Slavic Antiquities. Ethnolinguistic Dictionary. 1995-1999. Vol. 1-2, Moscow. [In Russian].
- Slukhai N.V. (1999). Mythopoetic Dictionary of Similar Slavs. Simferopol Publications: Moscow. [In Russian].
- Telia V.N. (1996). Russian phraseology. Semantic, pragmatic and linguacultural aspects. "Languages of Russian Culture" Publications: Moscow. [In Russian].
- Vereshchagin E.M., Kostomarov V.G. (1976). Language and culture. Linguistic and regional studies in teaching Russian as a foreign language. Russian language Publications: Moscow. [In Russian].
- Yahaghi, Mohammad Jafar (2009). Dictionary of Myths and Fables in Persian Literature, edited by Mohammad Eftekhari, Farhang-Moaser Tehran, Second Edition. [In Persian].
- Zhekulina V.I., Rozova A.N. (1989). Ritual poetry. Sovremennik Publications: Moscow. [In Russian].
- Zolfaghari, Hassan. (2013). Great Dictionary of Persian Proverbs, Elm Publications: Tehran, 1st edition. [In Persian].